

Adaptterra Awards 2024 v číslech

Přihlášené projekty

- Celkem **77 přihlášek** | **20 finálových** projektů
- Kategorie **Krajina: 6 finalistů** | 24 nominací
- Kategorie **Budovy: 8 finalistů** | 26 nominací
- Kategorie **Sídla: 6 finalistů** | 27 nominací
- Kategorie roku 2024 **Průmysl: 4 finalisté** | 8 nominací
- Speciální ocenění: **Odpovědná energetika** (projekt s nejkvalitnějším technickým řešením energetického hospodářství)

Harmonogram soutěže

- 1. 8. 2024 – 15. 10. 2024 – **Online hlasování veřejnosti o Cenu sympatie na webu www.adaptterraawards.cz**
- 6. 11. 2024 – Konference a slavnostní vyhlášení vítězů v Praze

Finálové projekty

Rašeliniště Horní Borková

Velkoplošných revitalizací v Česku mnoho nemáme a obnova rašeliniště v přírodní rezervaci Horní Borková je skvělým příkladem. Toto místo nacházející se v údolí Vltavy se v důsledku necitlivého lidského zásahu potýkalo s řadou problémů – především vysušením a poklesem biodiverzity. Revitalizační opatření pomohlo k obnově vodního režimu a podpořilo výskyt ohroženého tetřívka obecného a dalších vzácných druhů živočichů.

Finálové projekty

Renaturace mokřadního potoka u Adolfova

Nechme přírodu pracovat, sama si najde svoji cestu. Tak by mohlo znít motto projektu, který si vytyčil za cíl obnovu napřímeného potoka v Krušných horách. Autoři zvolili přirozený způsob revitalizace – technicky upravený potok nechali zasypat a ponechali tok, aby si našel nová menší koryta, tvořil tůňky a mokřady. Díky tomu v lokalitě nyní dochází k podpoře biodiverzity, zabránění vysychání a rychlému odtoku vody z krajiny.

Finálové projekty

Revitalizace mokřadů v KRNAP

Zvýšení retence vody v krajině, nastartování procesu vzniku či rozšíření ploch původních rašelinišť a podpora biodiverzity. To jsou hlavní přínosy provedené revitalizace pramenné oblasti v Krkonošském národním parku na území Královéhradeckého a Libereckého kraje.

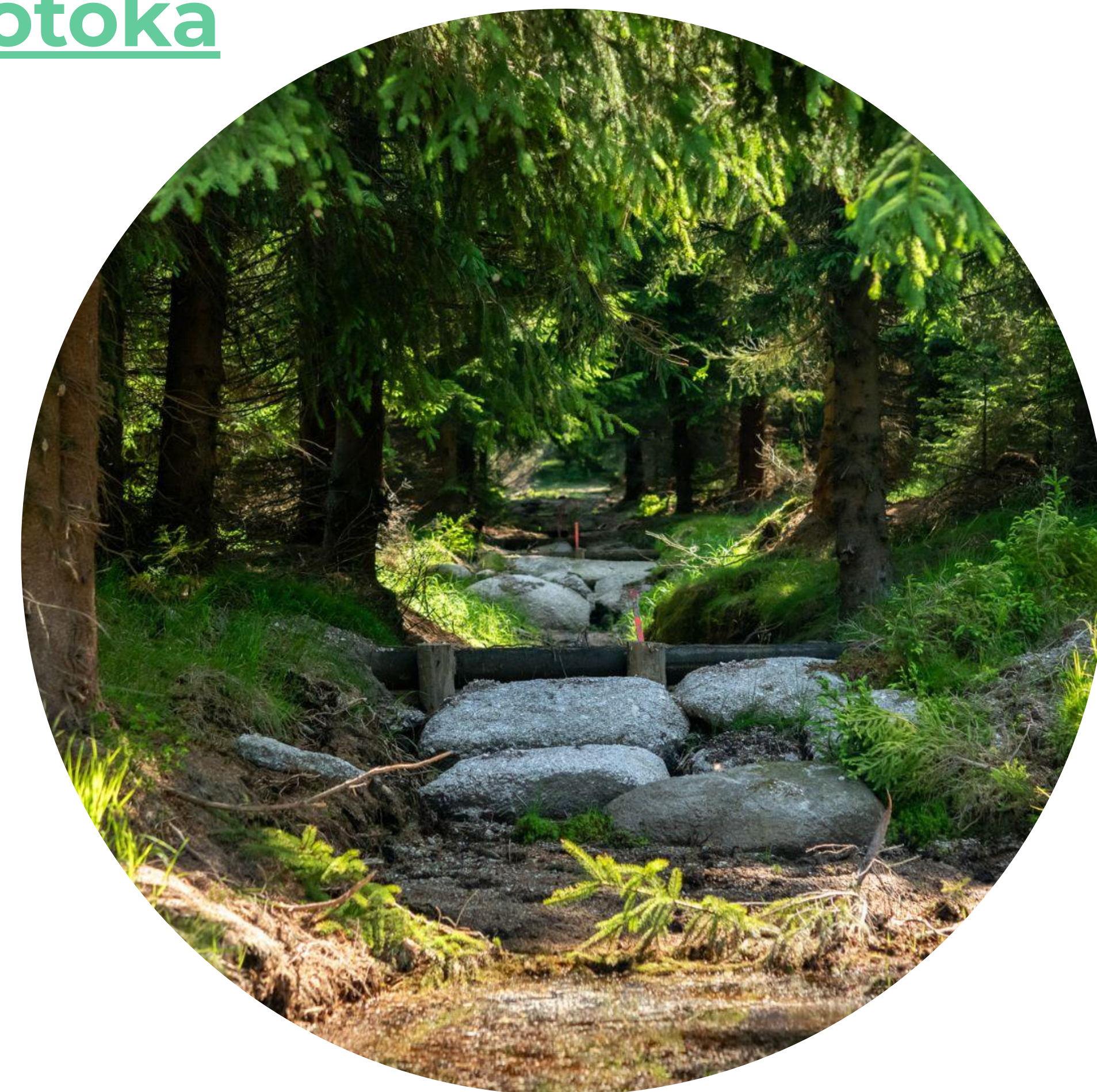
Obnovené ekosystémy jsou nyní životadárným domovem nejrůznějších druhů mokřadní vegetace i živočichů, mimo jiné teď poskytují vylepšené prostředí ohroženému tetřívkoví obecnému.

Finálové projekty

Revitalizace pramenné části Černého potoka

Vraťme se na okamžik o bezmála 50 let zpátky do historie. Vzduch znečištěný tehdejší činností hnědouhelných elektráren oslabil lesy v Jizerských horách. Vlivem následné kůrovcové kalamity zažily plošný rozpad, který mělo zvrátit budování lesních odvodňovacích sítí. Ty dnes ale pozbývají svůj původní účel. Naopak – v důsledku změny klimatu je potřeba vodu v krajině zadržet a obnovit přirozený vodní režim. A to zvláště v Jizerských horách, kde rychle roste riziko povodní při deštích. Podařilo se to díky několikaleté revitalizaci pramenné části Černého potoka poblíž Smědavské hory.

Finálové projekty

Revitalizace přírodní rezervace Maršálka

Díky několikaleté práci se v chráněné krajinné oblasti Železné hory splnil velký sen ochránců přírody. Za pomoci bagrů a další techniky se podařilo vrátit vodu do odvodněných luk přírodní rezervace a evropsky významné lokality Maršálka. Již po roce od dokončení se ukázalo, že byl projekt úspěšný. Vzácné tolije, orchideje prstnatce a tajemní plži vrkoči zde nyní mají opět vhodné podmínky k životu a mohou se šířit zpět do míst, odkud postupně vymizeli.

Finálové projekty

Obnova lužní krajiny v okolí Šakvic

Monotónní zemědělská krajina v okolí Šakvic je už minulostí. Díky úsilí bývalé paní starostky Drahomíry Dirgasové se podařilo vrátit do obce na jihu Moravy pestrost, obnovit biotop lužního lesa a nabídnout tak vhodné prostředí nejen pro ohrožené druhy rostlin a živočichů. Místní obyvatelé si po desítkách let mohou užívat čas v přírodě, mezi stromy, keři a vodními prvky.

Finálové projekty

Administrativní budova Kloboucká lesní

Budova Kloboucké lesní je navržena tak, aby udávala směr stavění budoucnosti. Ekologie, jednoduchost a střídmost v kombinaci s nejmodernějšími technologiemi – to vše vsazeno do prostředí přírodních prvků, zeleně a vody. Konstrukce je vyrobena výhradně z materiálu, který vzniká přímo na místě – na lince Kloboucké lesní, necelých 100 metrů od místa stavby. Je to nejprostší a nejstarší stavební materiál – dřevo. Způsob zpracování dřeva je však ryze současný. Použity jsou profily BSH – vlajková loď produktů společnosti.

Finálové projekty

Centrum energetických a environmentálních technologií

Moravskoslezský kraj patří mezi post-hornické regiony s velkým zastoupením těžkého průmyslu, vysokou ekologickou zátěží a specifickou ekonomickou a sociální strukturou. V tomto kontextu je potřeba kraj výrazně transformovat ve všech oblastech. Právě proto vznikají projekty jako Centrum energetických a environmentálních technologií Explorer (CEETe VŠB-TUO). Inovativní komplex se skládá z hlavní budovy a doplňkové budovy pro vodíkovou plnicí stanici a navržen byl s ohledem na současné potřeby, ale i budoucí výzvy energetiky. Samotný areál pak úspěšně hospodaří s dešťovou vodou.

Finálové projekty

Zelená střecha na ZŠ Úprkova v H. Králové

Kde jinde než na ekoškole by se měli žáci učit na zelené střeše, která sama o sobě pozitivně připravuje své okolí na změnu klimatu? Díky přístavbě nového patra mohla taková učebna vzniknout na základní škole Úprkova v Hradci Králové, která se mezinárodním titulem Ekoškola pyšní. Díky šetrnému hospodaření s vodou a intenzivní zelené střešní zahradě město reaguje na problém dlouhodobého sucha a tepelného ostrova. Střecha se stala oblíbeným relaxačním místem a prostorem nejen pro výuku a setkávání žáků, ale i odborné semináře.

Finálové projekty

Pavilon environmentálních studií ČZU

Česká zemědělská univerzita rozšířila svůj rozsáhlý kampus o Pavilon environmentálních studií. Stejně jako všechny nové budovy v kampusu je pavilon postavený s ohledem na rychle se měnící klimatické podmínky. Dominantou je zelená fasáda osázená bezmála 12 300 rostlinami, navíc doplněná o sofistikovaný systém hospodaření s dešťovou vodou. Vše bylo navrženo tak, aby zde mohl probíhat plnohodnotný výzkum a výuka, a to i na budově samotné.

Finálové projekty

Administrativní budova FORTEMIX Paskov

Rekonstrukce a přístavba administrativní budovy FORTEMIX Paskov přináší inovativní a ekologický přístup k architektuře v průmyslovém odvětví. V tradičním průmyslovém prostředí, kde dominuje spíše funkčnost a nízké náklady, se tento projekt vyznačuje snahou o udržitelnost i estetickou hodnotu. Využití recyklovaných materiálů a zelených řešení nejen šetří zdroje, ale také vytváří příjemné pracovní prostředí, které se stalo oblíbeným místem pro zaměstnance. Projekt klade důraz na ekologickou uvědomělost a hospodaření s přírodními zdroji, což z něj činí vzorový příklad moderní a odpovědné výstavby nejen v průmyslu.

Finálové projekty

Rezidence Císařská Vinice

Na pražské lokalitě Císařka, poblíž parku Ladronka, vyrostlo nové rezidenční bydlení Císařská Vinice. Z dříve oploceného a nevyužívaného areálu tvořeného převážně neudržovanými plochami zeleně vytvořila společnost JRD moderní místo pro život. Vybudovala zde bytové domy a vily. Jelikož se historicky v lokalitě pěstovalo víno, nese každá budova název podle vinné odrůdy jako Merlot, Pinot, či Malbec. Kromě pasivního standardu budovy pracují se vzduchotechnikou, zdobí je zelené střechy, fotovoltaika a středový park s vinicí, což obyvatelům přináší všechny aspekty zdravého bydlení.

Finálové projekty

Rozšíření Sonnentoru o ekologickou budovu Solis

V obci Čejkovice na Hodonínsku již přes třicet let působí firma Sonnentor, známá svým ikonickým logem smějícího se slunce. Specializuje se na výrobu čajů a koření v biokvalitě, ale zároveň se stala oblíbeným turistickým cílem jižní Moravy. Interaktivní exkurze ročně přilákají desetitisíce návštěvníků. Nedávno se areál firmy rozrostl o novou budovu Solis, která je nejen moderní a esteticky působivá, ale také splňuje ty nejprísnejší ekologické standardy dnešní doby. Jít příkladem v udržitelném přístupu nejen v podnikání považují ve firmě za svou povinnost.

Finálové projekty

Udržitelná výkrmna prasat

Zemědělské družstvo Unčovice ukazuje, že i zemědělská a živočišná výroba se dá provozovat inovativně a šetrně k životnímu prostředí. Stáj pro výkrm prasat v Rozvadovicích je toho důkazem. V družstvu se věnují nejen rostlinné výrobě, ale jako jedni z mála na Olomoucku chovají prasata, ale i krávy. Podle filozofie družstva pouze kombinace rostlinné a živočišné výroby je cestou k udržitelnému zemědělství: do půdy se navrací organické látky v podobě hnoje a půda se tak udržuje živá, zvířata krmí z vlastních rostlinných zdrojů. A tím to pro zemědělce z Unčovic nekončí. Nová výkrmna prasat je navíc postavená s ohledem na měnící se klimatické podmínky. Provoz stáje spoléhá na obnovitelné zdroje energie a šetrně hospodaří s dešťovou vodou. Tu ze střech sbírají do povrchových lagun, odkud ji posléze čerpají do pračky vzduchu, díky které se do okolí výkrmny neline téměř žádný zápach.

Finálové projekty

Keltský a Mlynářský park v Dolních Břežanech

Dolní Břežany, oblíbená rezidenční čtvrť nedaleko Prahy, se pyšní novými centrálními parky, které nejen poskytují klidovou a relaxační zónu, ale také nesou hluboký symbolický význam. Keltský a Mlynářský park vznikly na místě bývalé skládky. Základní kompoziční motiv celého prostoru tvoří pravotočivá spirála, symbol keltské kultury, v jejímž středu se nachází Hnízdo, znázorňující čtyři světové strany a roční období. Do tohoto centrálního místa vedou cesty s bránami, symbolicky oddělujícími vnější a vnitřní svět. Na kopci je vztyčen keltský kříž, symbolizující spojení starého a nového, materiálního a spiritistického světa. Autoři navrhli parky tak, aby upozorňovaly na hierarchii hodnot, pomíjivost života, toleranci a pokoru. Doplnují je upravené vodní plochy i výsadby stromů.

Finálové projekty

Lesopark pod Kalichem v Sušici

Lesopark v Sušici vznikl na místě bývalého vojenského prostoru a doplňuje dynamicky se rozvíjející rezidenční oblast. Po rozsáhlé úpravě havarijního lesního porostu v parku zůstaly zdravé stromy, zatímco zbytek území byl upraven hlubokou lesní frézou a zatravněn pro snadnější údržbu. Současně probíhalo plánování vodohospodářských a protipovodňových úprav, které byly pečlivě zakomponovány do návrhu nového lesoparku. Nyní jej zdobí kaskáda poldrů, zídek, původních studen a doplněná výsadba stromů. Projekt tak kromě protipovodňové ochrany a obnovy přírody nabízí také nové rekreační možnosti pro místní obyvatele a návštěvníky.

Finálové projekty

Kompletní zelená proměna města Úvaly

Město Úvaly se vydalo na ambiciózní cestu plošné zelené proměny, čímž se stává vzorovým příkladem v zavádění adaptační strategie na změnu klimatu v městském prostředí. Před touto proměnou město nijak nevyčnívalo – plochy zeleně byly podprůměrné a neudržované, staré stromy dožívaly a nové výsadby byly vzácné, nekoncepční a často nevhodně zvolené. Dnes, v souladu s Generelem zeleně a Strategickým plánem rozvoje zeleně města Úvaly, se město systematicky transformuje v zelené, adaptované a příjemné místo k žití. Moderní trendy zahrnují hospodaření s dešťovou vodou, úspornější údržbu zeleně a výsadbu rostlin odolných vůči změně klimatu i nehostinnému městskému prostředí.

Finálové projekty

Park Zdeňka Kopala v Litomyšli

Dlouhodobá příprava nového domova seniorů v Litomyšli přinesla potřebu zajistit účinnou protipovodňovou ochranu území. Po několika studiích a návrzích řešení nakonec autoři namísto klasického velkého poldru zvolili soustavu průlehů harmonicky zasazených do svahu. Díky nim se daří nejen ochránit území před erozí a povodněmi, které dříve ohrožovaly okolní bytové domy a ohrožovaly by i nový domov seniorů, ale vytvořit i nový park bohatý na pěší stezky, výsadby stromů a další přírodní prvky. Park je ukázkou, jak lze technická opatření udělat tak, aby výrazně nezasahovala do okolní přírody.

Finálové projekty

Přeměna lomu Svaté Anny v přírodní zahradu

Přírodní zahrada v lomu Svatá Anna v Táboře pod vrcholem Měšického vrchu a kapličkou sv. Anny začal jako sen Viktora Mačury. V roce 2013 spatřil v zanedbaném a odpadky zavaleném lomu potenciál. Společně s rodinou se pustil do náročné práce – ručně vysekávali trní, křoví a bylinné nálety. Sbírali a třídili neuvěřitelné množství odpadu, který se zde hromadil po desetiletí, a citlivě čistili jezírka od starého železa a dalších reliktnů minulosti.

Finálové projekty

Zahrada Panorama

Manželé Halamovi, vášniví zahradníci a majitelé zahradnické firmy DIKÉ zahrady, dlouho hledali vhodný pozemek nejen pro bydlení, ale především pro realizaci velké zahrady. Nakonec našli – na bývalém řepkovém poli na mírně svažité ploše trpící půdní i větrnou erozí s výhledem na Trosky. Vytvořili krásnou a užitečnou zahradu o výměře 17 500 metrů čtverečních, která doplňuje moderní a udržitelnou architekturu rodinného sídla. Nechybí zelená střecha, hospodaření s vodou, extenzivní seč a další šetrné postupy a technologie. Zahrada neslouží jen pro osobní účely, ale také jako živé a praktické portfolio pro potenciální zákazníky rodinné firmy.

